

3. søndag i advent

Es 35; 1.kor 4,1-5 samt Matt 11,2-10.

Grundtvigs salme, *Blomstre som en rosengård*, (DDS 78) forbinder vi med adventstiden¹, og vi synger den glad og gerne i disse uger. Denne salme henter sit billedstof fra Det gamle Testamente, fra profeten Esajas, den gammeltestamentlige læsning, som vi har hørt i dag 3. søndag i advent (Es 35).

Esajas' profeti er et jubelråb, hvori han udfolder en stærk forventning og et gyldent håb til den Gud, for hvem alt er muligt. Gud vil, ifølge profeten Esajas, forvandle ørkenen og heden til blomstrende rosenmarker. Gud skal styrke de modløses hænder og de kraftesløses knæ. Han får døve til at høre og åbner de blindes øjne, så de kan se.

Hos Johannes Døberen og hans disciple lå disse profetier som en klangbund i deres liv, og de lå som en horisont foran dem. De havde derfor øje for hvem, som kunne opfylde dette løfte og indfri den drøm, det håb, som profetien rummer. Johannes Døberen sendte fra sit fangenskab nogle af sine disciple hen til Jesus for at spørge ham, om han var den Messias, de ventede. "Er du den, som kommer, eller skal vi vente en anden?", spurgte disciplene. Jesus henviste dem til det, de kunne se foran sig med deres egne øjne, at blindes øjne nu åbnedes og døve atter kunne høre. Jesus svarede dem på en sådan måde, at det om end indirekte stod tydeligt og klart, at han, Jesus, er opfyldelsen af Esajas profeti .

¹ Grundtvig placerer den oprindeligt sammen med pinsesalmerne.

Mandevind og gyldenår

Grundtvigs salme *Blomstre som en rosenård* er ligesom Esajas' profeti fuld af forventningens glæde og stor forhåbning til Guds frelse. Den danske salmedigter indleder sin salme med ordene: "Blomstre som en rosenård/ skal de øde vange,/ blomstre i et gyldenår/ under fuglesange!" .

Grundtvigs tale om et gyldenår er naturligvis forbundet med troen på Guds søns komme til jord. Han ved, at profetien allerede er blevet indfriet. Julenat og påskemorgen vidner herom. Guds søn blev født og han døde og opstod fra de døde. Jesus Kristus fik døve til at høre og åbnede de blindes øjne. Men for Grundtvig er det derudover vigtigt at understrege, at profetien ikke har mistet sin nærværende kraft og betydning. Mennesker, født efter Jesu tid, lever ikke kun i et afbleget forhold til profetiens store syner og de indfrieede løfters gyldne dage. Som Grundtvig slutter sin salme: "Højt bebude gyldenår/glade nytårssange:/`Blomstre som en rosenård/skal de øde vange...". Profetens syner kan fortsat give ord til tiden og være med til at give vores liv retning og mål.

Salmedigteren Grundtvig (1783-1872) nærede store forhåbninger til sin egen tid. Han så gerne en folkelig vækkelse i Danmark, og han mente i al ubeskedenhed at han selv med sine salmer og sit virke kunne medvirke dertil. Grundtvig håbede på et gyldenår, præget af glade nytårssange.

Håbet om et gyldenår kan ofte finde næring i de mangler, man finder i sin egen samtid. Det, man længes efter og ønsker anderledes. Hvad Grundtvig savnede, står tydeligere frem, hvis man læser Grundtvigs oprindelige og meget længere version af salmen *Blomstre som en rosenård*. Salmen er en opstand mod en rationel og udelukkende fornuftstyret tænkning og livsopfattelse. Rationalismen har, ifølge Grundtvig, gjort folk både døve og blinde og gjort dem ude af stand til at gribe den

levende magt, Guds ånd er. Grundtvig formulerer det i salmen på den måde, at mandevid har overvundet Guds ånd. Mandevide, dvs. menneskets egen viden, magt og fornuft. Mennesket kan imidlertid ikke leve kun af mandevide. Det er som at leve ud fra skabelsesberetningens kun ene element, nemlig støvet, jorden. Egentlig liv fordrer også ånd, at Gud puster livsånde ind i menneskets næsebor. Ånd skaber liv.

Profetiens nutidskraft

Grundtvig havde en stærk tillid til, at han levede i en særlig tid, på vej ind i et nyt gyldenår. Vi, som lever i dag, vil nok i mindre grad kunne tale med Grundtvigs storladne ord, næppe have så stor en tillid til den tid, vi lever i, og så stærk en forventning til de dage, som kommer. Vi føler måske snarere, at vi står i en bleg afglans af fordums stærke vækkelser og folkelige, kirkelige bevægelser. Kirkegangen var den ikke også meget bedre dengang? Var de ikke langt stærkere i troen i gamle dage? Kendte de ikke dengang alle salmerne og de bibelske historier og følte sig på en anden og helt naturlig måde bundet til det kirkelige liv?

Jeg ved ikke, hvor meget hold, der egentlig er i en sådan beskrivelse af fortiden som stærkere og mere kraftfuld. Vores tid er en anden end den, hvori Grundtvig skrev salmen *Blomstre som en rosegård*, men såvel profeten Esajas' ord som Grundtvigs salme fortæller imidlertid ikke kun om noget, som er sket, og om profetier, som for længst har fundet deres opfyldelse. Esajas profeti er ikke kun en profeti, som blev opfyldt år nul med Jesu fødsel, og salmens tale om et gyldenår faldt heller ikke kun sammen med en længst forgangen dansk guldalder og en tid før verden blev affortryllet og moderne. Esajas' profeti om, at ørkenen og det tørre land skal blomstre, at Gud skal styrke de modløse hænder og de rystende knæ, er og

bliver ord også til vores tid. Det profetiske løfte har endda lige så stor gyldighed i dag. Esajas profeti er tilstedighed løfterige ord til trøst og opmuntring ind i den ikke-perfekte og ufuldendte verden, hvor vi mennesker lever og bor.

Heller ikke i dag kan vi kun leve af det, vi selv tænker og skaber. Menneskets evne til at tænke og forme sin verden er ganske vist formidabel, vores evne til at udtænke systemer og kortlægge både det indre og det ydre, er helt eminent. Kundskab er således ikke at foragte, men vi kan imidlertid ikke kun leve og lade os beherske af det, vi selv afdækker og finder på. Menneskets fornuft, rationalet i vores måde at tænke på, er og bliver begrænset. De systemer, vi udtænker, giver ofte een ligefrem åndenød². Hvis vi kun følger vores eget sprog, bliver vores liv i verden og vores liv med hinanden temmelig indskrænket og alting temmelig småt. Det, som bærer vores liv, de dybeste relationer, er derfor gudskelov og tak ikke skabt af os selv, men det er født af den kærlighed, som Gud møder os med.

I Gud bliver vi mødt af den kærlighed, som ikke søger sig selv, som lod sit ord blive kød og hvis ånd, vi må bede til og håbe, på går os i blodet.

I Jesu navn. Amen

Biskop Elob Westergaard
Korsbrødregade 7
DK-6760 Ribe
Email: eve(at)km.dk

² Det paradoksale er, mennesket har det med at skabe ikke-menneskelige systemer, liv, som det ikke er godt at være i.

